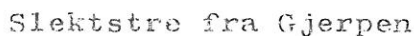

NYTT
FRA
GRENLAND
ÆTTEHISTORIELAG

INNHOLD - NR. 12 SEPTEMBER 1984.

EN TILFELDIGHET LØSER EN GÅTE.....	SIDE 3
HVEM FORSKER HVA I GRENLAND ET HISTORIELAG?...	SIDE 5
LAGSNYTT.....	SIDE 9

REDAKSJONSKOMITE:

THOR GUNDERSEN, SIVERT URNES VEI 55, 3700 SKIEN	TLF. 2278 ¹ / ₄
ROAR F. NESSE, HÅVUNDVEIEN 77, 3900 PORSGRUNN	TLF. 31087
DAG STRAUME, CAMILLA COLLETS VEI 13, 3700 SKIEN	TLF. 218 ⁴ / ₇

EN TILFELDIGHET LØSER EN GÅTE.

Jeg har en god og snill venn. Jeg har aldri truffet ham, men vi har brevvekslet i mange år. Bor han kanskje ikke her i landet? Jovisst, han og familien bor i Sauherad. Han har i flere år vært ordfører i bygda. Hvorfor har dere så ikke møtte hverandre, spør du. Jeg vet ikke. Han har kjøpt plassen Rukan, bygd seg hus og reist et aldeles vakkert stabbur. Jeg har fått fargefotos som syner det. Så hendte det noe. I et brev spurte han om jeg visste noe om en Gunnar Bonge. Han hadde, sa han, noen gamle møbler som hadde tilhørt denne Gunnar. Straks jeg leste navnet Gunnar Bonge var ikke bare én gåte løst, men to. Jeg hadde skrevet ned alt jeg hadde funnet om Gunnar Bonge og hans slekt fra den første av ætta satte sine ben på norsk jord. Slekten heter Müller og kommer fra Sachsen. Senere kaller den seg Møller. Denne ætt har interessert meg fordi Gunnars far, Ole Knudsen Møller, giftet seg med Anne Lisbeth Gunnarsdatter Søilverud, min mors folk. Den andre gåten som også fikk sin løsning, var at Ole Knudsen Møller hadde en sønn utenfor ekteskapet, og denne gutten er Torgeir, bedre kjent som Myllarguten. De fleste mener han var sønn til mølleren Augund Torgeirson. Så er ikke tilfelle. En liste som prost Grave i Saude har etterlatt seg, og som fins i statsarkivet forteller at Torgeir er født 3. mai 1799, døpt 1/11-1801 og konfirmert 1816. Torgeir var to år da hans mor, Gunhild Sigurdsdatter, ektet mølleren Augund i 1801. Gutten ble døpt samme år og fikk navnet Torgeir etter far til Augund. Så over til Gunnar Bonge. Hans far, Ole Knudsen Møller, og Anne Lisbeth bodde i Storskott der Ole var født i 1756. Ole var smedsvend ved nedre Hørte-hammer. Senere flyttet de til Blakslid, og her ble barna født. Siste åra bodde familien på Bonge på Bø-sida. Da var faren blitt hammermester ved øvre stangjernshammer. Barna til Ole K. Møller

giftet seg inn i bondefamilier. Således ble yngste søster til Gunnar Bonge gift med Halvor Halvorsen Skogen i 1814. Hun het Mari den yngre fordi eldste datter også het Mari. En vidt forgrenet slekt med ætlinger so lever idag.

Gunnar Bonge ble født i Storskott 1798, men kom til å bo på plassen Bonge som han fikk navn etter. Som faren var han en dyktig spillemann og spilte i brylluper og gilder rundt i bygda. Han elsket å danse og deltok i gilder sammen med ungdommen. Det heter at han som sin far var kvinnekjær, og at han også fikk barn med en pike, noe som forebels står åpent. Gunnar var ungkar til sitt 46. år. Da giftet han seg med enken Else Jonsdatter. Hun hadde tjent som kokke og stuepike hos oberst Grønvold på Nes. Senere tjente hun hos kaptein Waldemar Rye på Hørte. Else var enke etter Ole Rollefson Briskemoen ved Nordagutu. De hadde en datter Gunhild Olsdatter, og ved henne er vi inne i Stenstadætta på Hørte. Og her er gåten løst for ordfører Hans O. Stenstad i Saude som jeg nevnte i innledningen.

Else Jonsdatter og Gunnar Bonge ble ekteviet 27/12-1844. De hadde flere barn, blandt andre Ole som døde i ung alder idet han ble borte på sjøen, og døtrene Mari mester og Anne mester. Anne ble gift med en Jon Vala, Valebø. De bodde i Herman Baggersgate 17 i Skien. Hun døde 30/10-1943 og var født 22/1-1851 i Nes, altså omkring 92 år gammel.

Som før fortalt var Gunnar Bonge født 1798 og Torgeir 1799. Det var således ikke stor forskjell i alder, og da Torgeirs mor, Gunhild Sigurdsdatter, døde 1813, og stefaren, mølleren Augund giftet seg tredje gang, ble det mange munner å mette. Alt som gutt hadde Torgeir lekt med halvbroren Gunnar, og da moren nyss før hun døde røpte at Gunnar Bonge var hans halvbror, ble det til at han søkte ned til Bonge så ofte han følte seg trygg for stefaren. Torgeir var glupsk etter

å lære å spille på fele, og når Augund var på kværnen, fant Torgeir stefarens fele som han hadde gjemt under sengen. Ble han overrasket, vanket det juling. Ole K. Møller og Anne Lisbeth syntes synd på den fillete og alltid sultne gutten. Her var det lys og varme og alltid nok mat. Hjemme var det mest vassgrøt og skummet melk. På Bonge var det som å komme inn i en lysere og bedre verden. Når Ole Møller og sønnen Gunnar om kvelden spilte norske og tyske folke-melodier, satt Torgeir stille som en mus på vedkassen innenfor døren og lydde. Han drømte seg vekk fra hver-dagen i den fattige stua til stefaren og var lykkelig. Gunnar lærte Torgeir grepene og lot ofte Torgeir prøve fela si. Snart hadde Torgeir lært å spille enkle melodier, og en kveld spurte Gunnar far sin om han ikke kunne gi Torgeir en fele, og det varte ikke lenge før alle tre spilte sammen. Gunnar og Torgeir spilte ofte til dans i gilder og brylluper, og her fikk Torgeir smaken for brønnevin som senere ble hans ulykke.

Mathias Borgersen

Hvem forsker hva i Grenland Ættehistorielag ?

Mathias Borgersen, Tamburgt. 9, 3700 Skien, tlf. 26339.

Langedrag, Sandsdalen, Glosimot (Seljord), Årmodt (Bø),
Dærud (Nes, svensk), Rukan-Sølverud (Nes i T.), Barnholdt,
Fænder, Scheidener (Skien/Nes), Pehrsson på Sølverød i Nes
(svensk), Røsholdt (Lardal), Bonsholt (Lardal/Siljan),
Vale (Lardal/Valebø), Borgersen (Sandsvær/Lardal/Gjerpen).

Hans Cappelen, Borgenvn. 23, Oslo 3.

Slektene Cappelen, Knudsen fra Salterød ved Arendal,
von der Lippe, Prytz, Wessel. Aslak Gundersen Mørfjærs slekt.

Jan Christensen, Bratsberggt. 39, 3700 Skien.

Gjerpen: Kise, Doxrød, Berg (Gjerpen lille), Folevall, Dyrkoll.
Solum: Dolvakåsa. Skafså: Quernelia. Bykle: Vatnedalen,
Holen, Stavenes, Mostøl. Valle: Flåteland. Numedal: Skovleim.
Holum sogn, V.-Agder: Neset, Skuland, Aagseth. Kongsberg:
Bråten, Grue v/Tiuren, Øhrn. I tillegg slektsnavnene:
Storch, Pløen, Fuglberg (prest fra Lesja, dansk), Lemmik (Eker).

Marlow Fløtterød, Skiensv. 7, 3250 Larvik.

Sæthre (Nordalsetret), Eidanger - Trosby, Bamble -
Reichelt, Vestre Langøy ved Kragerø - Myra, Kvelde.
Brunlanes, Nevlunghavn, Helgeroa, Farris-regionen.

Alf Granly, Gravav. 52, 3940 Heistad.

Ås og Grava-slekten i Eidanger.

Mikrofilm: Eidanger 1695-1759 og 1764-1878,
Brevik 1706-1764, Drangedal 1832-36.

Rutt Edland Greve, Gulsetlia 8, 3700 Skien.

Slektene Lima og Edland, bygdene Time, Gjesdal og Høyland
i Rogaland.

Mikrofilm: HF 861, HF 862, HF 863, NS 22, NS 23.

Thor Gundersen, Sivert Urnes v. 55, 3700 Skien.

Vestfold-slektene Coldevin (Coldevey), Stranger, Hørbye, Wulf,
Bechen, Følck, Frønich; Arendals-slektene Spode og Derboe;
Kongsberg-slektene Wølner og Burchardt; Juell og Bochel (Oslo),
Winther (Eiker), Rock (Seljord). Etterk. etter Peder Jørgenssøn
Christianstad, sognepr. i Annebu. I Gjerpen: Grini, Løberg,
Ballestad, Meen, Borge; i Holla: Nyhus, Namløs, Vipeto, Heis-
holt, Vala m.fl.; Sauherød/Nes: Vestgarden, Evju, Gunnem, Hem,
Vegheim, Holtan, Klevar. Slekt i Bø, Tørdal, Gjerstad, Brunlanes.

Marie Kåsa Hafsund, Rute 504, 3960 Stathelle.

Niels Petter Johansen fra Kragerø, døpt ca 1785, d. 1844,
gift m. Ingeborg Nielsdtr Wissestadhagen, Bamble, f. 1783,
d. 1872, datter av Niels Nielsen og Karen Jacobsdtr.
Barn: Kirsten Marie, f. 1814, Niels Jacob, f. 1816, Karen
Helene, f. 1818, Johan, f. 1821, Ingeborg Marine, f. 1823,
Anne Margrethe, f. 1825, Hans, f. 1827.

Karen Hasseldal, Thomesheien 35, 3770 Kragerø.

Forfedrene til Eilert Tellefsen (f. Kil, Sannidal 13/10 1798,
d. 1/8 1868) og hustru Marie (f. Knutsen Haslum 15/12 1800, d. 1890).

Johanne Isaksen, Blåbærstien 10, 3700 Skien.

Slektene Grønn, Franck, Bowman, Brinch fra Larvik, Porsgrunn
og Arendal; slektene Tønnesen (Brevik), Klep, Trosby, Lien,
Bolvik fra Bamble og Solum; slektene Aabelvik, Torp, Fløystad,
Ottersland, Langang (Mathiassen) fra Arendal; slektene Møller,
Vind, Schow, Sievers fra Langesund.

Håkon Mollfjell Kristensen, Århusvegen 53, 3700 Skien.

Foreldrene til Hans Karl Engebretsen, f. 22/6 1856, og
hustru Maren Torine, f. 13/7 1862. Disse er antagelig fra
Gjerpen eller Skien. Foreldrene til Ole Kristian Olsen
Båserud, f. 20/10 1857, og hustru Marte Olsdatter, f. 18/11 1856.
Disse er fra Østfold, antagelig Rækkestad, kanskje Os el. Varteig.

Sverre Kristoffersen, Furuhøimvn. 48, 3900 Porsgrunn.

Gråtopp-slekten.

Olav V. Landsverk, Sivert Urnes v. 42, 3700 Skien.

Landsverk (Fyresdal), Venås, To (Hjartdal), Kap (Vinger),
slektene Amdal, Trane, Paus, slekter i Borre og Setesdalen.
Mikrofilm: Valle 1-12, Vinger 1-8, Eidanger 1.

Steinar Larsen, Hjartdalsvn. 16, 3700 Skien, tlf. 20952.

Folkestad, Elkjarud, Øya, Høyslass, Storrønning, Grauteknapp,
Sanda søndre, Kytelia, Bekkhus, Hellås, alle i Bø.

Kjartan Mogen, Industrigt. 37, 3700 Skien, tlf. 035-23588.

Halvor Jonsen Enggrav, f. 1330 i Heddal. Torkill Oluffsson
Källi, f. 1642 i Gransherød. Tone Andersdtr. Ørebæk 1710-61,
født Strai, bodde i Oddernes. Torgeir Sveinsson Lisland,
1690 i Tinn. Hans Steinsson Karlsrud, 1665 (fra Gvammen i
Opdøl. Ola Olsson Hegard, 1674 fra Tinn.

Inger-Marie Myhra, Drengsroa 29, 3260 Ø. Halsen.

Skanche, Meen, Buer, Lid, Skjold, Buuse, Schaar, Evju,
Høymyr, Bergen, Vipeto, Omsland, Smith, Hvitstein, Lo
- fra Kenholdsvis Seljord, Gjerpen, Kongsberg, Sandsvær,
Hedrum, Flesberg, Lerdal, Holla, Brunlanes, Porsgrunn,
Kodal og Eiker.

Roar F. Nesse, Håvundvn. 377, 3900 Porsgrunn

Slekter i Lerdal i Sogn, Borre og Ramnes i Vestfold,
Rissa og Stadsbygd i Sør-Trøndelag.

Hilleborg Trosby Nilsen, Skriveravn. 9, 3920 Eidanger.

Oterholt-slekten fra Bø, Ole Kittilsen Berg fra Sauherød, ca. 1829
Telef Knutsen Holtane i Sannidal.

Gunhild Reisjå Olsen, Nybergbakken 1, 3900 Porsgrunn.

Halvor Luraas, Austbygde, Tinn og Kari Varen, Åmotsdal.

Rolf Rosenvold, Langelandsgt. 33, 3700 Skien.

Rosenvold i Skien, Nærum i Gjerpen, Gaski og Karila i Øst-Finnmark, Daapan i Siljan, Zimmermann i Hedrum.

Finn Rønning, Hørte, 3800 Bø i Telemark, tlf. 036-64621 el.-61268.

Hammarmesterætta knytt til Solverud v. Hørte, Møller-ætta, Finsrod- og Nyborg-ætta, alle knytt til Hørteverket i Bø og Nes.

Inger-Grethe Solstad, Herøyavn. 9, 3900 Porsgrunn.

Haugen i Åmotsdal, slekter i Øyfjell, Rauland, Åmotsdal, Møsstrand, Eldanger.

Dag Straume, Camilla Collettsv. 13, 3700 Skien.

Straume i Drangedal, Blomstadlia i Tørdal.

Olav Væsbø, Venstøp, 3700 Skien.

Forfedrene til Ole Olsen Væsbø (f. 7/9 1834, Moland i Fyresdal) og hustru Johanne Christiansdtr. (f. Askeland, Fyresdal 19/11 1848), samt Halvor Eriksen (f. 16/9 1864, Lunde i Telemark), gift 2/7 1894 m. Ingeborg Eriksen (f. Asbjørnsdtr. Moland 20/6 1867 i Drangedal, død 1963).

Ruth Versvik, Herøya, 3900 Porsgrunn.

Forfedrene til Hans Isaksen Schremma u. Dolven (Brunlanes) (f. ca. 1725) og hustru Gunhild Olsdtr.

Forf. til Knud Jacobsen, f. ca. 1769 (bodde u. Borgestad i Gjerpen i 1801) og hustru Karen Andersdtr., f. ca. 1766.

Forf. til Gjert Christensen, husmann u. Stensrud i Solum, f. ca. 1747, og hustru Ingeborg Ledvorsdtr., f. ca. 1750.

Ragnhild Vevstad, Amund Tvetens veg 21, 3920 Eidanger.

Tufte i Gjerpen. Slekten bakover fra Anders Tufte, f. 1823, d. 1896, gift m. Anne Elise Danielsdtr. fra Nordre Tufte, disse to var i slekt. Low (fornavn ukjent) - reiste fra Skien til Hof i Vestfold på 1500-tallet - handelsslekt.

Helga Zeiffert, Fr. Nansensgt. 10, 3900 Porsgrunn.

Rygi-slekten (Halvor - Gregar) i Heddal, slekten fra Holla gård (Østen - Sveinung) i Heddal, Innleggen i Bø, Klevar-ætta (Sauh.), Jacob Hansen lille Døvig (Eidanger), Ole Haraldsen Bø (1792), Hellek Reiersen Bø (1756).

Thor Øvrum, Frogner Ring 86, 3700 Skien.

Dahl/Dalsbygda, Øvrum/Gjerpen, Hegg eller Stupsrud (Vestfold).

Gunnlaug Aasetre, Bassebo, 3924 Langangen.

Gamle slekter i Eidanger og Gjerpen. Forfedre til Schøje Rasmusd. Klep, d. i Eidanger 1741, f. ca. 1650. Slekter i Nes i Telemark: Lars Gunderson Gunnem og Karl Tollefsdtr., levde midt på 1700-t., Hans Sigurdson Lindem og Torber Amundsdr., siste halvdel av 1700-t. Halvor Prestholt, Sauherad, også sist på 1700-tallet. Mikrofilm: Kirkebøkene for Eidanger, Brevik, Gjerpen, Brunlanes.

Torbjørn Aasetre, Bassebo, 3924 Langangen.

Slekter i Eidanger og Seljord. Slekter fra Lindheim, Klevar, Haatvedt, Vegheim, Haukvik i Saude og Nes.

Mikrofilm: Eidanger m. Brevik og Siljan før 1846.

Brunlanes, Gjerpen, Seljord.

L A G S N Y T T

Etter å ha lagt sommeren bak oss, trapper vi igjen opp virksomheten i Grenland Føtthistorielag. Høsten med sine lange, mørke kvelder er tradisjonelt den tiden da man starter på ny frisk med sine hobbyer, og vi håper å få se riktig mange av medlemmene på våre arrangementer framover.

Litt om vårsesongen 1984: Årsmøtet ble tradisjonen tro avholdt på Villa Fløyen i Skien med jevnt godt fremmøte. Årsmelding og regnskap, begge godkjent uten innvendinger, forteller om et jevnt godt år for laget. Valgene gikk raskt unna, og deretter var det lysbildekåseri av Håkon Finstad. Finstad er jo en kjent lokalhistoriker, og emnet han tok for seg denne gang, var „Svensk innvandring til Telemark i slutten av forrige århundre". Det var et interessant kåseri, som fenget hos tilhørerne. Vi minner om at Finstad ønsker kontakt med personer med svenske forfedre, slik at han får så omfattende materiale som mulig for sin undersøkelse.

Det nyvalgte styret har etter årsmøtet hatt konstituerende møte, og styret har nå denne sammensetning:

Formann: Thor Gundersen
Viseformann: Steinar Larsen
Sekretær: Gunnlaug Aasetre
Kasserer: Torbjørn Aasetre
Arkivar: Roar F. Nesse
Styremedlem: Alf Granly
-----: Nils Stigen
Varamr.: Marie Kåre Høfsund
-----: Håkon Livland

På årsmøtet ble Frank Beier og Birger Øvrum gjenvalgt som revisorer, med Olav Væsbø som varamann.

Kaffekomiteen består av Marie Kåre Høfsund, Nelly Nilsen, Gunhild Reisjå Olsen, Emmy Granly og Hilleborg Trosby Nilsen. Redaksjonskomiteen består av Roar F. Nesse, Dag Strøme og Thor Gundersen.

Den 27. mai dro vi ut på vår årlige forsommerutflukt. Turen var lagt til Kviteseid, og møtested var Kviteseid bygdetun. Mer enn 30 mennesker fikk en interessant omvisning i Flekstveit-stue, Utsondhalli og kirken like i nærheten. Også de andre bygningene ble behørig presentert. Etter matpaus i solskinnet på bygdetunet reiste vi videre til den gamle storgården Fjågesund, hvor vi ble hjertelig mottatt av gårdens eier Torjus Fjågesund og hans familie. Mange Telemarks-slekter har sitt utspring fra Fjågesund, og mange av etterhistorieløgets medlemmer har røtter der, så slektspraten gikk snart livlig. Vi fikk også se nærmere på Fjågesund kirke, en vakker bygning i stavkirkestil, men bygd i nyere tid. Etter denne lille avstikkeren ble alle turdeltakerne bedt inn på kaffe og kaker. Det varmer å bli møtt med slik gjestfrihet, og besøket på Fjågesund ble høydepunktet på en vellykket tur. På hjemveien var vi i Brunkeberg kirke, hvor Jørgen Heggveit viste oss rundt og fortalte om kirken og om gjenstandene som finnes der.

Også i år arrangerte vi stand i Brekkeparken i forbindelse med Festuka i Skien. Vi tør vel si at det ble like vellykket i år som i fjor. Særlig på søndag 17/6 var det en jevn strøm av mennesker som kom for å gjøre seg kjent med vår spennende og interessante hobby.